

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИЯ НАКАЗАТЕЛЕН СЪД ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Докладът отчита работата на Специализирания наказателен съд, в изпълнение на задълженията по чл.117, ал.1 от Конституцията на Република България - защита на правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата, при спазване изискванията на чл.7 и чл. 8 от Закона за съдебната власт - справедливо и безпристрастно правосъдие, при спазване на принципа на равнопоставеност на страните.

Към 31.12.2019 г. щатната численост на съда наброява 23 съдии /в т.ч. председател и трима заместник-председатели/ и 57 съдебни служители, формиращи общата и специализирана администрация. В Специализирания наказателен съд понастоящем има 2 незаети щатни бройки на магистрати, една от които е на заместник-председател и няма незаети щатни бройки за съдебни служители.

Във връзка с депозирано още през 2018г. искане от ръководството на съда до Висш съдебен съвет, щатната численост бе увеличена с пет бройки за съдебни помощници и четири бройки за съдии. С решение от 22.01.2019г. на Съдийската колегия на ВСС бяха преназначени по реда на чл.194, ал.1 от ЗСВ двама съдии в Специализиран наказателен съд по процедура, открита с решение на СК на ВСС /т.30, протокол №31/23.10.2018г./. Във връзка с решение на Пленума на ВСС от 20.09.2018г. бяха разкрити две щатни длъжности „съдия“ в Специализиран наказателен съд, като през 2019г. на тези длъжности бяха командирани двама колеги, които продължават да правораздават в съда и към края на отчетната година.

През годината четирима съдии от Специализиран наказателен съд са били командирани за различен период от време в Апелативен специализиран наказателен съд.

Конкурс за съдебни помощници е проведен през месец април 2019г., като назначените колеги успешно са подпомогнали правораздавателната дейност на съда и приносят им е осезаем при изготвяне на проекти на съдебни актове, изготвяне на становища по правни въпроси и консолидиране на съдебна практика .

Утвърдената действаща структура на администрацията на съда обхваща:

Обща администрация, състояща се от съдебен администратор, главен счетоводител, счетоводител, шофьор - домакин, статистик и касиер, системни администратори и хигиенист. Разпределена е в три звена – „Финансова дейност и снабдяване“, „Стопанисване и управление на съдебното имущество“ и „Информационно обслужване, статистика и информационни технологии“ – общо 8 служители. Работата на общата администрация в своята цялост бе насочена към подпомагане дейността на административното ръководство и работата на съдиите. Със заповеди е възложено изпълнението на отделни допълнителни дейности на всички служители от общата администрация за обезпечаване работата на съда. При осъществяване на финансовата и счетоводната дейност на съда, освен основните нормативни актове, се спазват стриктно указанията на ВСС, създадените вътрешни правила на съда за постигане на законосъобразното и целесъобразно разходване на бюджетните средства, в рамките на утвърдената за 2019 г. бюджетна сметка. По отношение на практики по управление на човешките ресурси, в СНС се спазват законовите и подзаконовите актове – Кодекса на труда, Закона за съдебната власт, Правилника за администрацията в съдилищата и др.

Специализираната администрация е разпределена в службите: „Съдебни помощници“, „Регистратура“, „Регистратура за класифицирана информация“, „Служител по сигурността на информацията“, „Съдебно деловодство“, „Съдебни секретари“ и „Архив“ – общо 49 служители.

Дейността на специализираната администрация, организирана в отделни служби, е изцяло насочена към подпомагане и осигуряване осъществяването на основната дейност на съда - правораздаването. Дейността на съдебните деловодители е съобразена със спецификата на работа в Специализиран наказателен съд, като на всеки деловодител е възложена деловодната дейност на три съдебни състава. Предвид големия брой съдебни заседания през годината – общо 2260 броя с обща продължителност от 5 175 часа, натовареността на съдебните секретарите, които по щат са 21, е изключително висока. Така посоченият брой не позволява секретарите да бъдат разпределени към конкретен съдебен състав, като за участията им в съдебни заседания се изготвят ежеседмични графици, съобразени с проведените заседания в предходните дни и обема на съдебните протоколи, които следва да бъдат изготвени.

През 2019 година се проведе инвентаризация за наличността на делата в деловодството и на деловодната система, инвентаризация на имуществото, проверка на регистратурата за класифицирана информация, както и такава за наличността на веществените доказателства.

В Специализирания наказателен съд няма съдии и служители с наложени дисциплинарни наказания. С ранг „съдия във ВКС и ВАС“ са 20 от съдиите в Специализирания наказателен съд. През 2019 година комисия в състав от двама съдии и съдебния администратор на съда атестираха всички съдебни служители и 8 от тях бяха повишени в по-горен ранг.

През 2019 година на СНС бяха извършени четири проверки от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства, 2 от които по преписки за определени специални разузнавателни средства, цялостна годишна проверка за 2018 година и текуща проверка за първото шестмесечие на 2019 година. При проверките не бяха констатирани нарушения, като единствено бяха дадени препоръки за прецизиране и оптимизиране на дейността по водената деловодна дейност.

По повод ежегодния мониторинг от Европейската комисия във връзка с проследяване на напредъка на България по механизма за сътрудничество и оценка, последната проведена среща с представители на Европейската комисия бе месец юни 2019г. Към онзи момент и във връзка с доклада от ноември 2018г. бе временно прекратено наблюдението по показатели първи, втори и шести, третият посочен от които е „организирана престъпност“. Прекратяването на наблюдението по шести показател бе отчетено като отражение на положителните моменти в институционалната среда и постигнатите през годините резултати, въпреки изпълнената с предизвикателства среда.

С доклада на Комисията от 22.10.2019г. последната застъпи становище, че извършеният от България напредък по линия на МСП е достатъчен за изпълнение ангажиментите на страната, поети към момента на присъединяването ѝ към ЕС. Във връзка с четвърти показател „корупция по високите етажи на властта“ Комисията отбелязва в доклада, че реформите на общата институционална рамка за борба с корупцията, които са извършени през последните две години /в това число измененията от 2017г. в Наказателно-процесуалния кодекс, които са дали допълнителни правомощия на Специализирания наказателен съд/, започват да дават резултати. Същевременно се отбелязва, че прокарването на реформи на различните етапи от разследването, наказателното преследване и евентуалното осъждане отнема известно време, но е необходимо в бъдеще това да бъде основен акцент, за да могат да бъдат постигнати трайни конкретни резултати.

През 2019 година, както и в предходните години, разпределението на делата между съдиите - докладчици се извършваше при стриктно спазване на чл.9 ЗСВ и прилагане на принципа за случайно разпределение на делата по продукта на ВСС, при спазване на Правилник за администрацията в

съдилищата, Единна методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните, апелативните и специализираните съдилища, приета с Решение на ВСС по Протокол № 57 от 04.12.2014 г., изменена и актуализирана с Решение на ВСС по Протокол № 13 от 19.03.2015 г., изм. с решение на СК на ВСС по Протокол №1/10.01.2017 г. и Вътрешните правила за случайно разпределение на делата в СНС. Положени бяха усилия и от самите съдии за преодоляване наличието на неравномерна натовареност на съдебните състави, като бяха въведени и правила за по-балансирано разпределение на делата, съобразно постъпленията и тяхната тежест. С решение на Общото събрание на СпНС от 29.03.2019г. са въведени промени в правилата за случайно разпределение, целящи оптимизиране на натоварването между съдиите и разтоварване на ангажираните с дейности по разпределението на дела. Така в чл.9 от Правилата са въведени три групи дела НОХД- НОХД, НОХД 1, и НОХД 2, чието отчитане е в зависимост от броя обвиняеми, броя обвинения, свидетели, вещи лица, томове; с ал.2 на чл.10 от Правилата бе въведена възможност съдия да бъде спиран от разпределение за срок от един месец в случай на разпределяне /респ. постановена присъда и ангажиране с изготвяне на мотиви/ по дела със значителен обем /над сто тома или над 10 подсъдими/. 2019г. бе първата година, която по решение на Общото събрание на съдиите системата за случайно разпределение бе занулена, като в края на годината се взе решение да не бъде занулявана и обема на разпределение продължи през 2020г.

Със заповеди на административния ръководител на служителите от звено „Досъдебно деловодство“ и „Секретно деловодство“ е възложено разпределението на определени категории дела чрез системата за случайно разпределение, каквато възможност е предвидена в чл.35, ал.5 от Правилника за администрация на съдилищата. Така се стигна до облекчаване на председателя на съда, заместниците му и съдиите, натоварени с разпределението на дела, доколкото този вид административна дейност до момента отнемаше немалък ресурс от време (като се вземе предвид, че е имало работни дни с разпределяне на над 50 единици дела)

Внедрената в края на 2018г. единна програма за електронно правосъдие в САС „Съдебно деловодство“ в СНС, която позволява да се правят справки от страните по конкретно електронно дело в системата, все повече се използва от защитниците по делата. Достъпът се управлява /разрешава, променя или спира/ от компетентния за съответното дело съд, чрез попълване и подаване на писмено искане за това.

В Специализирания наказателен съд продължават да се правят електронни папки на делата, както и да се правят справки по движението на

делата от сайта на съда. С оглед спестяване на технически и материален ресурс материалите по делата, в това число и досъдебното производство в цялост, се сканират от служители на съда и се предоставят на страните при тяхно желание за запознаване в електронен вариант. Така прилаганата мярка се явява особено удобна за обемните дела (доколкото в специализирания съд има много дела над 20 тома, като има и дела над 100 тома), които трудно могат да са в цялост физически в кабинета на съдията или в адвокатска стая за запознаване на страните.

Постановените от Специализирания наказателен съд съдебни актове се изпращат за публикуване на централния веб-базиран интерфейс, поддържан от ВСС, при спазване на разпоредбите на чл.416, ал.2 и ал.7 от НПК и чл.64, ал.1 и ал.2 от ЗСВ. Спазването на посочените разпоредби може да се коментира като приложимост с неголям ефект, тъй като ограничението на публичността всъщност не засяга осъдените, които обикновено се намират в съдебната зала и са чули лично присъдата, респ. на защитниците им е връчен препис от акта.

През изминалата година продължава тенденцията на увеличаване на общия брой дела в Специализиран наказателен съд, като с оглед публикуваната статистика за съдилищата на страницата на ВСС за първото полугодие на 2019г., действителната натовареност на съдиите в този съд е 33.92 дела при средна натовареност на окръжните съдилища 17.39, което може да се окачестви като изключителна натовареност, при условие, че сочи в пъти по-висок показател.

И през 2019 година председателят и заместник-председателите се оказаха най-натоварените съдии в Специализирания наказателен съд. Данните сочат, че през отчетната 2019 г. председателят Мариета Райкова е приключила 1192 дела, заместник - председателят Пламен Панайотов – 1206 броя дела и зам.-председателят Виржиния Петрова 771 броя дела за по-малко от 7 месеца, при средна натовареност от 400 броя дела на съдия. Така посочения голям брой приключили дела се дължи преимуществено на произнасянето на председателя и на заместник-председателите на СНС по постъпили искания за даване на разрешение за използване на специално разузнавателно средство по реда на чл.15, ал.1 от ЗСРС.

Правораздавателна дейност:

През 2019 год. в съда са постъпили и са образувани общо 8 141 дела / 7 778 за 2018 год./ или увеличението е с 4.68 %. Това означава, че през 2019 г. един съдия реално е получил средно по 400 броя дела /409 за 2018 год./.

Касае се за устойчива тенденция за увеличаване на обема правораздавателна дейност на съда в последните няколко години, за която има множество причини: постоянно нарастващата компетентност на съда чрез възприети законодателни промени; основната специализация на съда е по чл.321 от НК, което престъпление по съставомерни признаци обхваща задружната дейност на три и повече лица- горното предполага наличие на множество обвиняеми, всеки от които е със самостоятелна възможност да инициира съдебен контрол върху различни рестрикции в хода на ДП, което води и до множество частни наказателен характер дела; увеличаващата се щатна численост на магистратите /прокурори и следователи/ в Специализирана прокуратура също се явява аргумент за горното, предвид възможността прокуратурата да поеме, образува и проведе прецизно разследване по по-голям брой наказателно-правни случаи.

Сред делата, както и в предходните години, основна част представляват тези с много обвиняеми лица, усложнени конструкции на повдигнатите обвинения, а така също и множество свидетели и вещи лица, със значителен обем доказателствен материал. Сложността на делата като математическо изражение може да се заключи в следното: за годината броят подсъдими лица, по делата, разглеждани в съда, е над 2000, а разглежданите обвинения над 5 500; общият брой на свидетелите по делата е над 11 000, а вещите лица- над 2000.

Естеството на престъпната дейност, включена в основната предметна компетентност на съда- престъпленията по чл.321 от НК, както и тези по глава Първа от Наказателния кодекс често са с трансграничен елемент, поради което по делата се използват инструментите на международно правното сътрудничество. Така напр. през 2019 г. е изготвена една молба за правна помощ за разпит на 60 свидетели, граждани на Израел, която е изпратена за изпълнение до централния компетентен орган на тази държава. За да се стигне до тази молба, близо година е извършвана кореспонденция по имейл и по телефон за уточняване местоживеенето на свидетелите, компетентните съдилища в замолената държава, които могат да извършат конференцията, както и цялостната организация по провеждане на разпитите. Интересен факт, който следва да бъде споменат е, че през годината бе проведен може би първият по рода си разпит на свидетел с тайна самоличност чрез видеоконферентна връзка между Република България и Република Румъния, въз основа на издадена ЕЗР от Специализирания наказателен съд в рамките на установения в Директива 2014/41 срок.

От постъпилите през 2019 год. общо 8 141 броя дела, по отделни видове дела цифрите сочат следното:

- постъпили НОХ дела – 220 броя /197 броя през 2018 год./;
- постъпили ЧН дела – 7 921 броя /7 580 броя през 2018 год./;

Постъпилите 220 наказателни общ характер дела са с предмет както следва: 3 броя дела са по Глава Първа от НК; 16 броя дела са по Глава Пета от НК, 5 броя дела са по Глава Шеста, 10 броя дела са по Глава Осма, 3 броя дела са по Глава Девета, 181 дела са по Глава Десета от Наказателния кодекс и 2 броя дела са по Глава Единадесета. От изложеното е видно, че най-големият брой постъпили дела са тези по Глава Десета от НК, каквато е и основната специализация на съда.

Постъпилите 7 921 частни наказателни дела по видове са, както следва:

- 3 406 броя дела по ЗСРС /3 411 броя през 2018 год./;
- 3 147 броя по чл. 159а, чл. 161, чл. 164 и чл. 165 НПК /2 967 броя през 2018 год./;
- 527 броя по чл. 222 и чл. 223 НПК /483 броя през 2018 год./;
- 353 броя по чл. 65 НПК /310 броя през 2018 год./;
- 111 броя по чл. 64 НПК /104 броя през 2018 год./;
- 3 броя дела по чл. 368 НПК /5 броя през 2018 год./;
- 78 броя по чл. 61, ал. 3 НПК /51 броя през 2018 год./;
- 28 броя дела по чл. 23, чл. 25 и чл. 27 НК /44 броя през 2018 год./;
- 6 броя дела по молби за реабилитация /6 броя през 2018 год./;
- 12 броя по чл. 243 НПК /10 броя през 2018 год./;
- 42 броя дела по чл. 68 НПК /55 броя през 2018 год./;
- 60 броя дела по чл.68 ЗМВР /49 броя през 2018 год./;
- 48 броя дела по чл. 72 НПК /11 броя през 2018 год./;
- 25 броя дела по чл. 69 НПК /6 броя през 2018 год./
- 3 броя дела по ЗЕЗР /2 броя през 2018 год./
- 72 броя дела по други текстове /66 броя дела през 2018 год./.

През 2019 година са постъпили 9 НОХ дела, по които досъдебното производство е над 100 тома, както следва: НОХД № 2501/2019 година – 502 тома, НОХД № 4704/2019 година – 406 тома, НОХД № 4547/2019 година – 360 тома, НОХД № 4469/2019 година – 270 тома, НОХД № 2597/2019 година – 242 тома, НОХД № 986/2019 година – 149 тома, НОХД №3322/2019 година – 130 тома, НОХД № 3455/2019 година – 103 тома и НОХД № 4015/2019 година – 101 тома.

НОХ дела с от 51 тома до 100 тома са 18 броя, а от 21 до 50 тома са 41 броя, от 11 тома до 20 тома – 60 броя, а до 10 тома – 58 броя дела или средно по 32 тома в дело.

Постъпилите дела по брой подсъдими са както следва:

Дела с повече от 10 подсъдими – 10 броя – НОХД № 4040/2019 година – 20 подсъдими, НОХД № 195/2019 година - 18 подсъдими, НОХД № 2890/2019 година – с 14 подсъдими, НОХД № 4015/2019 година – 14 подсъдими, НОХД № 1064/2019 година – 13 подсъдими, НОХД № 3455/2019 година – 13 подсъдими, НОХД № 4174/2019 година – 12 подсъдими, НОХД № 4469/2019 година – 12 подсъдими, НОХД № 5708/2019 година – 12 подсъдими и НОХД № 2589/2019 година – 11 подсъдими.

- дела с 9 подсъдими – 2 броя;
- дела с 8-ма подсъдими – 5 броя;
- дела с 7-ма подсъдими – 4 броя;
- дела с 6-ма подсъдими – 11 броя
- дела с 5-ма подсъдими – 12 броя
- дела с 4-ма подсъдими – 23 броя.
- дела с 3-ма подсъдими – 43 броя.
- дела с 2-ма подсъдими – 40 броя и
- дела с 1 подсъдим – 70 броя.

През 2019 година броят на подсъдимите по внесените НОХ дела е средно по 3.28 на дело.

По внесените през 2019 година НОХ дела свидетелите са средно 28,87 броя на дело, като по 4 дела има повече от 100 свидетели / НОХД № 4704/2019 година – 315 свидетели, НОХД № 2597/2019 година – 175, НОХД № 1064/2019 година – 106, НОХД № 3455/2019 година – 106 броя, а по 12 броя дела свидетелите са повече от 50 броя - НОХД № 1892/2019 година – 99 свидетели, НОХД № 195/2019 година – 95 свидетели, НОХД № 4040/2019 година – 93 свидетели, НОХД № 2534/2019 година – 87 свидетели, НОХД № 2501/2019 година – 83 свидетели, НОХД № 4015/2019 година – 77 свидетели, НОХД № 3708/2019 година – 63 свидетели, НОХД № 3066/2019 година – 62 свидетели, НОХД № 4547/2019 година – 60 свидетели, НОХД № 3322/2019 година – 55 броя свидетели, НОХД № 2605/2019 година – 53 броя свидетели и НОХД № 1635/2019 година – 51 свидетели.

По постъпилите НОХ дела вещите лица са средно по 6,63 броя на дело, като по 9 дела вещите лица са над 20 броя / НОХД № 1064/2019 година – 41 броя; НОХД № 3455/2019 година – 41 броя, НОХД № 195/2019 година – по 34 броя, НОХД № 3066/2019 година – 34 броя, по НОХД № 2079/2019 година

– 28 броя, НОХД № 4040/2019 година – по 28 броя, по НОХД № 574/2019 година – 26 броя, по НОХД № 1274/2019 година – 26 броя и по НОХД № 2889/2019 година – 26 броя.

През отчетната 2019 год. с акт по същество /присъда, споразумение/ са решени общо 159 броя /143 броя през 2018 год./, от които 57 с присъди /58 за 2018 год./, 102 със споразумения /85 за 2018 година/.

Прекратените дела през 2019 год. са общо 50 /57 броя през 2018 год./, от които с прекратено съдебно производство за допуснати процесуални нарушения и връщане на делото на прокурора за 2019 г. са 38 броя, а по 12 дела е прекратено съдебното производство и са изпратени по подсъдност на друг съд или не е одобрено внесено споразумение сключено между представител на прокуратурата и защитниците на обвиняемите лица и самите обвиняеми лица.

2019 год.

Прекратени НОХД– 50 бр.

- дела с прекратено съдебно производство и връщане на прокурора – 38 броя
- дела с прекратено съдебно производство и изпратени по подсъдност на друг съд – 1 броя
- дела, по които не е одобрено внесено споразумение постигнато между прокуратурата и обвиняемите – 10 броя
- дело с прекратено наказателно производство – 1 брой

От тях :

- обжалвани 27 броя
- потвърдени са 21 броя
- отменени 4 броя
- прекратени и върнати на СП от АСНС – 2 броя.

2018 год.

Прекратени НОХД– 57 бр.

- дела с прекратено съдебно производство и връщане на прокурора – 41 броя
- дела с прекратено съдебно производство и изпратени по подсъдност на друг съд – 4 броя
- дела, по които не е одобрено внесено споразумение постигнато между прокуратурата и обвиняемите – 10 броя
- дело с прекратено наказателно производство – 1 брой

От тях :

- обжалвани 21 броя
- потвърдени са 13 броя
- отменени 6 броя
- с неприключил институционален контрол 2 броя
- прекратени и върнати на СП от АСНС – 2 броя.

Сравнението между двете години показва снижаване броя на дела с прекратени съдебни производства, както и намаляване броя на обжалваните актове, финализиращи тези производства. Тенденцията се възприема като повишаване качеството на изготвените обвинителни актове, прецизно посочване на фактите и обстоятелствата, обуславящи обективните и субективни признаци на вменените престъпления. Както и в предходните години основните допуснати нарушения на процесуалните правила, заради които се е стигало до прекратяване на съдебното производство са нарушенията, свързани с правата на обвиняемите лица, правото да научат в какво престъпление са обвинени респ. непосочване на всички факти в обстоятелствената част на обвинителния акт, които обуславят съставомерните признаци на повдигнатото обвинение.

Статистиката по видове на решените дела с акт по същество общо за всички съдии от СНС е както следва:

- НОХД – 159 броя /143 броя през 2018 год./, от които
  - решенията с присъда – 57 броя /58 броя през 2018 год./;
  - решенията със споразумение в съдебна фаза 40 броя /70 броя през 2018 год.
  - решени със споразумение от досъдебна фаза 62 броя /15 броя през 2018 година/;
  - общо приключили със споразумение 102 броя /85 броя през 2018 год./.
- ЧНД – 7 920 броя /7 592 броя през 2018 год./, от които
  - разпити на свидетели или обвиняеми пред съдия – 527 броя /483 броя през 2018 год./;
  - мерки по чл.64 НПК - 111 броя /104 броя за 2018г./;
  - мерки по чл. 65 НПК - 354 броя /313 броя за 2018г./
  - кумулации – 23 броя /49 броя през 2018 година/
  - реабилитации – 6 броя /6 броя през 2018 година/
  - дела по ЗСРС – 3406 броя /3411 броя през 2018 година/

-други дела в закрито съдебно заседание от досъдебно производство – 3 493 броя /3 226 броя през 2018 година/, от които:

- 3 147 броя по чл. 161, чл. 164 и чл. 165 НПК;
- 4 броя по чл. 368 НПК;
- 78 броя по чл. 61, ал. 3 НПК;
- 13 броя по чл. 243 НПК;
- 42 броя по чл. 68 НПК;
- 60 броя по чл. 68 ЗМВР;
- 48 броя по чл. 72 НПК
- 25 броя по чл. 69 НПК
- 76 броя други дела.

Средната действителна натовареност на един съдия от Специализирания наказателен съд досежно разглежданите от същия дела през отчетната 2019 г. е 33,32 броя дела на месец /34,88 броя през 2018 год./, а досежно свършените дела – 34,02 броя дела на месец /34,18 броя през 2018 година/.

През 2019 година съдиите в СпНС са приключили 97,92 % - 8 129 броя от разглежданите дела. Останали са несвършени 2,08 % - 173 броя дела.

При делата от общ характер – 375 броя (от които 155 броя останали за разглеждане от предходната година и 220 броя постъпили през 2019 година) са приключени 55,73 % (или 209 броя дела, при 200 броя през 2018 година), а 44,27 % (или 166 броя дела, при 155 броя през 2018 година) са останали несвършени към края на отчетния период.

От постановените присъди по 57 броя дела /58 броя през 2018 година/ 46 броя са осъдителни /45 броя през 2018 година/ и 11 – оправдателни /при 13 броя през 2018 година/.

По Глава Първа от НК са постановени 1 осъдителна присъда; по Глава Пета НК са постановени 4 присъди, от които 3 осъдителни и 1 оправдателна ; по Глава Шеста е постановена 1 присъда – осъдителна; по Глава Осма са постановени 5 присъди, от които 3 осъдителни и 2 оправдателни; по Глава Девета 1 присъда – оправдателна, по Глава Десета НК са постановени 45 присъди, от които 38 са осъдителни и 7 са оправдателни.

Броят на делата, чието разглеждане е приключило в рамките до 3 месеца през 2019 г., е 8 061 броя /99%/, от които 141 НОХД /131 през 2018 год./, 527 броя разпити на свидетели и обвиняеми /483 броя през 2018 година/ и 7 393 броя ЧНД от досъдебното производство, кумуляции и реабилитации /7 101 броя през 2018 година/.

Статистиката на обжалваните и протестирани съдебни актове за 2019 г. сочи следното:

- НОХД – 49 бр. присъди;
- НЧД - кумулации- 3 бр.;
- НЧД от досъдебното производство - 374 бр.

През 2019 година резултатите от въззивна и касационна инстанция по отношение на постановени присъди, сочат следното:

- 19 бр. потвърдени и изменени присъди,
- 9 бр. отменени присъди;

Останалите обжалвани присъди са в процес на институционен контрол.

От обжалваните 3 броя кумулации – 3 изменени.

От обжалваните 374 броя частни наказателни дела 233 бр. са потвърдени, 69 броя са изменени и 72 броя отменени.

Анализът на причините за отмяна на присъдите и връщане на делата за ново разглеждане показва, че във всички случаи основание за това са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

Броят на съдените през 2019 г. лица е 409, от които 359 са осъдени и 50 са оправдани.

Най - често налаганото наказание е "лишаване от свобода" до 3 години – 306 лица /258 лица през 2018 година/, в т. ч. на 197 лица изтърпяването на наложеното наказание е отложено по реда на чл. 66 от НК /179 през 2018 година/. Наказания "лишаване от свобода" над 3 години до 10 години са наложени на 42 лица /38 лица през 2018 година/ и над 10 години до 30 години- на 3 лица.

Така наложените общо наказания "лишаване от свобода", чието изпълнение не е отложено, а е постановено ефективно му изтърпяване възлизат общо на 154 броя /117 броя през 2018 година/, от които 109 броя до три години, 42 над 3 години до 10 години и 3- над 10 до 30 години.

През 2019 година са наложени наказания „пробация” на 3 лица и „глоба“ на 5 лица.

През 2019 година са издадени изпълнителни листове за сумата от 809 579 лева, а общо за седемте години функциониране на съда – 6 136 732 лева.

От изготвената статистика е видно, че делата приключват сравнително бързо 99% – до 3 месеца, като изключение са НОХ делата. При тях процентът на приключилите до 3 месеца е 67 %.

Съгласно чл.29, ал.8 ЗСРС, отчетният доклад за дейността на съда през годината представя и данни относно броя на дадените разрешения и изготвените ВДС.

През 2019 г. са издадени 3 006 броя разрешения по ЗСРС /2 940 броя за 2018 год./ и са постановени 397 броя откази /471 броя за 2018 год./.

През 2019 г. са предадени в съда 707 броя веществени доказателствени средства /за сравнение 578 броя през 2018 година/.

И през 2019г., както и предходната, Специализираният наказателен съд е участвал в няколко преюдициални производства и в случаи, когато съществуващата съдебна практика не е дала възможност за справяне със процесуални положения по развити в съда дела. Преюдициалните запитвания с резултат са били отправяни по дела, председателстващ съдебния състав по които е съдия Иво Хинов. Същите се отнасят по следните въпроси, свързани с националното наказателно право и процес: дело С-8/19 РПУ- относно изискванията, произтичащи от презумпцията за невинност и произнасянето на компетентната юрисдикция, разглеждаща обосноваването на предположение дали подсъдимият /обвиняемият/ е извършил твърдяното престъпление при решение за задържане под стража, начина на претегляне на представените уличаващи и оневиняващи доказателства, начин на мотивиране на съдебното решение; дело С-467/19 РПУ- относно одобряване от съда на сключено споразумение между обвинението и защитата и поставено изискване от националния закон за съгласие на останалите обвиняеми като условие за одобряването му в съдебната фаза на производството; постановени са решения и по предхождащи преюдициални запитвания- дело С-310/16- относно възможността като доказателство да се ползват резултатите от прилагани специални разузнавателни средства, когато разрешението за тях е издадено от некомпетентен орган; дело С-324/17- относно издаването на европейската заповед за разследване и възможността в нея да се описват правните средства за защита срещу издаването ѝ, евентуално предвидени в съответната държава-членка; дело С-377/18- относно възможността в споразумението, с което обвиняемият се признава за виновен и което предстои да бъде одобрено от националния съд, изрично да се посочат като съизвършители на разглежданото престъпление не само това лице, но и другите обвиняеми, които не се признават за виновни и срещу които се води отделно наказателно производство;

Във връзка с решаване сградния проблем на съда: в началото на 2019г. Държавната комисия по сигурността на информацията освободи обитаваната от нея част от имота- публична държавна собственост, находящ се в гр.София, ул.“Черковна“ № 90. До този момент Специализираният наказателен съд разполагаше с четири съдебни зали, като за по-ограничени откъм брой на участниците съдебни заседания използваше и други помещения, с цел недопускане отлагането на съдебни заседания или започването им с голямо закъснение и нормално протичане на работния процес. Увеличената щатна численост през годините също доведе до необходимост от още помещения, оборудвани за съдиите и съдебните служители.

С решение на Министерски съвет от 28.03.2019г. сградата бе предадена от ДКСИ на Висш съдебен съвет, а с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет, взето по протокол № 14 от заседанието, проведено на 27.06.2019 г., бе извършено разпределение на освободените от Комисията помещения. Специализираният наказателен съд получи 36.97% от площта на сградата (АСНС – 16.73%, СП – 28.59%, АСП – 8.02% и ГДО – 9.69%). На съда са предоставени помещения за още четири съдебни зали, 3 помещения за деловодства, едно за адвокатска стая, 12 стаи за съдебни служители, 4 помещения за архиви и 1 помещение за веществени доказателства. След решение на ВСС за увеличение на бюджетната сметка на съда са закупени мебели за обзавеждане на две от залите, кабинети за съдии и стаи за съдебни служители, както и стелажи за едно помещение за архив и едно за веществени доказателства (31 157 лева), оборудвани са зали и стаи на съдебни служители с компютри и принтери (24 078 лева), закупена е още една голяма копирна машина за сумата от 10 380 лева, както и системи за озвучаване и звукозапис в съдебните зали (4 500 лева).

В момента съдът разполага с шест съдебни зали, в които да провеждат заседания 23-те съдебни състава, като предстои обзавеждането на още две зали, едната от които е над 150 кв.м.. Предвижда се и създаване на адвокатска стая, където защитниците и останалите страни по делата да могат да са запознават с материалите по делото. До момента тази дейност се извършва в едно от явните деловодства.

И през 2019г. съдът продължава да бъде във фокуса на общественото внимание, като медиите, като основен източник на информация, следят работата му и в значителна степен влияят върху формирането на общественото мнение. По тази причина съдът работи за постоянното си и коректно взаимодействие с представителите на средствата за масова

информация, съзнавайки, че това би спомогнало за формирането на обективна обществена представа за правораздаването. Държи се на точност и юридическа издържаност на предоставената на медиите информация, достоверност и пълнота на същата, като в същото време се зачитат правата на страните в съдебния процес и се защитава личната информация.

На интернет страницата на съда се публикуват данни за делата и графици за съдебните заседания, обявени са и вътрешните правила за достъп до обществена информация; своевременно се правят съобщения относно медийно проследявани и привличащи публичния интерес дела, с цел да се даде възможност на обществеността и медиите да следят напредъка по тях.

Мерки за повишаване квалификацията:

Магистратите от Специализираният наказателен съд са продължили регулярното повишаване на професионалната и личната си компетенции, като през 2019 г. те са взели участие в разработените обучителни програми, обученията и семинарите по проекти на ОПАК и Европейската мрежа за съдебно обучение (EMCO), организирани и провеждани от Националния институт на правосъдието и фондация „Риск Монитор“, проект „Борба с организираната престъпност“ и свързани с проблемите на борбата с организираната престъпност, корупционни престъпления и тероризма, използването на инструментите на международно правно сътрудничество и прилагане на Закона за Европейската заповед за разследване. С най-пълноценно присъствие на съдиите от СпНС са били организирани с оглед спецификата на работа в съда следни семинари: „Прилагане на специални разузнавателни средства спрямо лица, заемащи висши публични длъжности по см. на чл.6 от ЗПКОНПИ“; 11 –13.04.2019г.; „Борба с организираната престъпност и корупцията – актуални проблеми и предизвикателства“; 16 – 18.05.2019г.; „Тероризъм. Съвременни аспекти на разследването на тероризъм. Координация между структурите, свързани с разследване на тероризма“, 30. – 31.10.2019г.;

Активно се ползват разработените от Национален институт по правосъдие помагала и ръководства за съдиите и служителите в съдебната система, които съдържат полезни практически насоки в изпълнението на професионалните им задължения и отговорности. Съдиите преимуществено използват електронният формат на помагалата, който е достъпен във виртуалната библиотека на НИП, в портала за електронно обучение на Института („Процедури пред съда на ЕС. Практически наръчник“, „Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси в ЕС“). За съдебните

служители те са предоставени и на хартиен носител, като става въпрос за разработени от екип преподаватели към Национален институт на правосъдието следни помагала: „Деловодство наказателни дела. Наръчник на служителя“, „Връчване на призовки и съдебни книжа. Наръчник на служителя“, и „Съдебни секретари. Наръчник на служителя“.

За посочения период временни преподаватели в Националния институт по правосъдие са били съдиите Мариета Неделчева, Елена Попова и Мария Кавракова, като са осъществявали обучения на младши съдии, младши прокурори, съдии и прокурори.

Съобразно решение на ВСС по протокол № 10/19.03.2019г. съдиите Мариета Неделчева и Аделина Иванова са взели участие в изпитната комисия за изпит на кандидати за младши съдии в края на обучението им в НИП.

С решение на Съдийската колегия на ВСС от 26.03.2020г. съдия Мариета Неделчева е избрана за национално лице за контакт на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България. На тази позиция съдия Неделчева е координирала множество официални запитвания от национални, чуждестранни и други контактни точки на ЕСМ по различни процедури на съдебно сътрудничество, в това число по приложението на Европейска заповед за арест, Европейската заповед за разследване, предоставяне на помощ по време на подготовката на издаване на актове за обезпечаване, изпълнение на такива актове и др. Резултатът от тази ѝ дейност е отразен в Отчет за дейността на НСММСНДРБ за 2019г.

В съда са проведени няколко работни срещи с чуждестранни съдии и прокурори за обмяна на опит в областта на наказателното правораздаване по програмата за обмен на Европейската мрежа за съдебно обучение, съвместно с Националния институт на правосъдието. Двама чуждестранни магистрати са били приети от съдии в Специализирания наказателен съд на едноседмичен специализиран стаж.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД:

МАРИЕТА РАЙКОВА